

עם "הפרגון":

באוסטריה-אונגריה:

לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה: 3.90 קראנען.

ברוסיה:

לשנה: 6 רויב, לחצי שנה: 3 רויב, לרבע שנה: 1.50.

בשאר ארצות:

באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 12 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פֿרנק, בעד הלוף האדריסה 20 קאפ, מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פֿטיט 88 ה' 15 ק'.

תנאי החתימה:

באוסטריה-אונגריה:

לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה:

לשנה: 4 רויב, לחצי שנה: 2 רויב, לרבע שנה: 1 רויב.

בשאר ארצות:

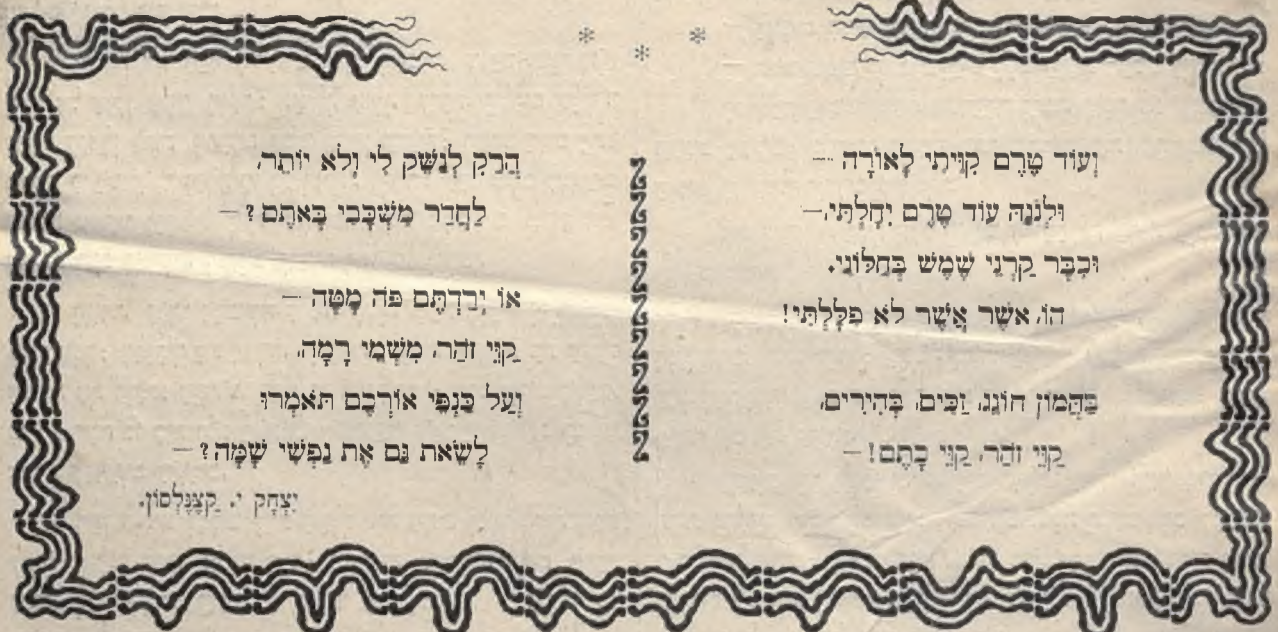
באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פֿרנק, מחיר כל נומר 10 קאפ, 25 העללער.

Krakau, 18 Februar (5 Februar) 1903.

גליון יח.

קרבן, יום ד', כ"א שבט תרס"ג.

הבן: * (שיר), יצחק י. קצנלסון. — פירות של חמשה עשר (ספור, סוף), יהודה שטיינברג. — התנין והקאת (ציור), עמי שפכט. — משלי לפונטיין: משל יג: השועל והחמירה (עם ציור), תרגום ש. ל. גרדון. — תאטר מריונטי בארץ סין (ציור). — הנערה הנכורה (ספור, סוף), פ. די אמיצ'יס, תרגום י. שף. — חרשות. — ידיעות שונות. — מודעות.

הבן לנשק לי ולא יזתר
לחבר משקבי באתם? —

או יבדתם פה משה —
בני זמרי משמי רמה.

ועל בנפי או רבם תאמרו

לשאת גם את נפשי שמה? —

יצחק י. קצנלסון.

ועוד טרם קויתי לאורה —

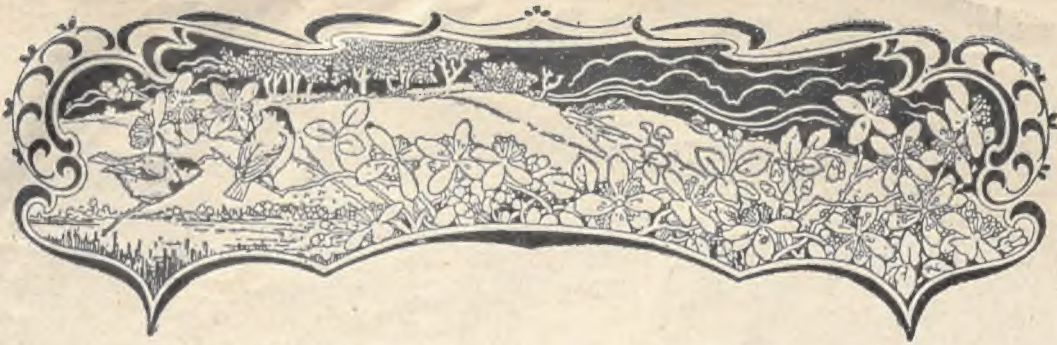
ולנה עוד טרם יחלתי —

ובקר קרני שמש בתלוגי.

הו אשר אשר לא פללתי!

בתמון חוגי זבים, בהירים,

בני זמרי בנפי באתם! —

פרות של חמשה עשר.

(ספ"א)

§ § §

(ס"ה)

כי רוח אלהים היה בקרב הנביא הזה; והמבישים, אשר לא ידעו את האלהים, אמרו: "אין זאת, כי אם בלע האיש שתי אבנים קטנות, אחת מהר גרזנים ואחת מהר עיבל, ועל פן גדול כזה כל-כף לברכה ולקללה."

שמע ערבי אחד את דברי המבישים, ויאמר אל לבו: הבה אארכה נא לנביא בנער, ואהרנה; או אוציא את האבנים מתוכי ואכלען, והייתי כנביא הזה לברכה ולקלל כלבבי. ואני אמר את ברכותי ואת קללותי בכסף, ואצבר לי הון רב. או יתחתן בי המלך, וימן לי את בתו — פלת הנביא — לאשה.

ואז היה ערב ראש השנה לאילנות; והנביא עמד אז בתוך היער השקט בשנתו, והתפלל עליו, כי יהי השנה הבאה שנה טובה ומברכה, שנה שפורותיה מתוקים וקדמויותיה קהים. ויהי כאשר הביט הנביא על העצים — וימם הפזר והשלג מעליהם, הענפים התחילו זוללים דמעות, ולח העצים התחיל סובב בעורקיהם במרוצה, ויתעורר היער מתרדמתו, ויבט משתומם:

— האמנם הגיעו ימי האביב? — התלחשו הענפים הערומים. — ראש השנה היום. — לחיש להם הנביא — הפנוי ואברכם! אז אמר הנביא לברכה את הנער ברכה, אשר לא שמעו עוד העצים מעולם; והענפים הרכים כבר הרגישו את מהשבתו של הנביא, והתחילו רועדים משמחה.

אך ברגע זה הניף עליו הערבי הרוצח את חרבו. הנביא לא הספיק לבטא את ברכתו.

והערבי האכזר הפש בקרב המת את האבנים, אשר אמרו המבישים, ולא מצא; ויקצף מאד, וישבע לעשות בהם נקמות. ועץ אחד עמד שם על באר מים חיים, ונחפר בור תחת העץ, ויקבר שם את הנביא.

ויהי כאשר הגיעו ימי האביב, וישאו ענפי העץ מימין — פרות מתוקים, אשר אם טעם מהם איש חולה וכואב ושב לאיתנו, ויהי בריא ושלם; וענפי העץ אשר משמאל נשאו פרות יפים, נהמדים למראה, אשר אם רָאם איש, לא יכל להתאפק לבלי אכל מהם; אבל אם אכל מהם, חלה ונמת.

אחרי בצלאל עלה הנזיר על אלישע היתום והוא מספר: — היה היה נביא בישראל; ויהי הנביא איש אלהים קדוש מאד, והיה כאשר האיר הנביא פניו לאיש וצחק לו — ויהי האיש שהוא מברך כל ימי חייו, נישמה ויצחק תמיד, ולא ידע מה זה בבי.

ואם הראה לאיש פנים זועפים, והיה האיש אמלל ונרפה ובוכה כל ימיו, ולא ידע עוד מה הוא צחוק ער יום מותו.

ויהיו רבים אוהביו ומכבדיו, כי חזו לראות את פניו הצוחקים — והיו מאשרים כל ימיהם; ורבים היו אוהביו, אשר יראו ממנו, פן יראם פנים זועפים, והיו אמללים כל הימים; ויהיו כל בני האדם או רודפים אחריו, או בורחים מפניו.

ואתב הנביא הווא להתרחק לפעמים מבני האדם ולהסתתר ביער, כי ידע הנביא לשון העצים ושפת-הרר של השושנים, שמע מריצת הלח בעורקי הצמחים, ויבין בעיניו את גדול הענפים וצמיחת העלים שבכל רגע ורגע.

גם בין עצי היער היו רבים אשר אהבהו, כי יש אשר נשא עיניו אל אילן אחד ואמר: "אילן, אילן, ברכת אלהים עליך!" ועשה האילן פרות מתוקים תמיד בקיץ ובחורף; ועצים רבים יראו מפניו, כי יש אשר נתן עיניו בעץ אחד, ואמר: "פנה מקום לצעירים וטובים ממך!" והתחילו עליו נובלים, ענפיו מתפוצים ומתיבשים, ושרישו רקב באדמה, ויונקים עננים עליו על מקומו.

והעיר, אשר ישב בה הנביא היתה בימת הארץ אשר שכן בה המלך; ולמלך בת יחידה, נחמדה וישרה. ותאתב בת המלך הטובה את הנביא הקדוש והוא גם הוא אהבה; אבל הנביא נשבע, כי לא יבנה לו בית ולא ישא לו אשה, עד אשר יחפף את כל בני האדם לצדיקים וישרים.

וימן הנביא לבנותו לכת המלך יונה אחת, אשר היתה חציה לבנה פישלג, וחציה אדמה כהה; וסמן זה מסר לה: אם תהפף היתה בלה לבנה, ויבצת, כי קימתי את שביעתי, כי נהפכו כל הרשעים לצדיקים, ואז אבא להו חג חתונתי.

אבל הענין הזה קטן את מצחו, והענין בקורנו את כל המעשיות אשר ידע: אף לא מצא בהן אף אחת, שיש בה מהמשיה עשר. ידע הוא מעשיות בשני אחים, שאחד היה עני והשני עשיר, בעבר וכלה, וגם בפחד-מלכה, אשר בנתה לה בקסמיה דברי של שיש בין השמים והארץ, — ידע הוא מעשיות גם על הנהגות וכן הענין — אבל אין בכל אלו המעשיות לא אילנות, ואפילו פרח או שושנה אחת, ואף לא צפור אחת. רק את העורב ואת היתנה הוא ידע עוד, מעת שישלחם נח מתוך התבה; אבל זה אינה מעשיה, והו' פשוט: "חמש" — והיו העני יושב וחושב והעשיר עומדים מחרשים ומתבנים לספורו; והנה שמואל המלמד מדבר מתוך ענין הענין היוצא ממקורו.

נערי! התשתתפו עמי בפרות המשיה עשר? גם לי אין פרסה לקנות פרות, ואני רוצה למלא חובת היום במעשיה — במקום; התפצים אתם ברבכם לשתתף?

— תפצים, תפצים אננו — קראו כלם פה אחד. הרבי קם וישב על מקומו, והנערים ישבו לנגדו כחצי גרן עגלה, וכמעט שעצרו כנשימתם, לבלי יפרעו את הרבי בספורו. והרבי מספר:

— אוצר נחמד היה צפון בארנו של שלמה הנקן. תרמיל מלא עפר הקדש מארץ ישראל, שישלח לו אביו מספריה.

ואוצר נחמד היה גם לאביגדור בנו הקטן: זה היה תרצן של תמר, שנשא לאו מפרות המשיה עשר. כל הנערים אכלו את פרותיהם, ואת הנרענים ורקו; והוא — רק תמרה אחת עלתה בחלקו, ולא נתנהו לבנו לזרק את התרצן:

— הלא העין, אשר נמל את התמרה הזאת, יצא מתרצן בזה! והתרצן ההוא גדל על עין, שגם הוא יצא מתרצן בתרצני!

— ומה אם חרוב, שפרותיו אינם בל-בן מתוקים, אינו נתן פרות עד שבועים שנה — תמר, שפרותיו מתוקים, על אחת כמה וכמה!

— ואם לשבועים שנה הוא מתחיל לתת פרות, הרי הוא חי בנדיא אלה שנים!

— קרוב הדבר, שתרצני-שלי הוא נבדל של עין, אשר היה לפני אלפי שנים בסביבות ירושלים!

— מן העין ההוא, מוקנו של תרצני, היו מביאים בפרים לירושלים!

— מן העין ההוא לקחו לילכים והקיפו את המזבח! — העין ההוא ידע את ירמיהו, את ישעיהו, את שלמה וישלמית, ואילו זה היה תמר בדבורה!

ובחשבו את המחשבות האלה, פחד נרחב לבנו, נמלא רגיש קדש לתרצנו. נדמה לו, שהאבות, הנביאים, המלכים — כל דורו של הסנף שלח לו את זה במתנה! לו — לאביגדור בן שלמה הקטן!

וישמד העני את תרצנו מכל משמר; ופעם אחת באה מחשבה בלבבו:

וירפאו חולים רבים, ונמותו בריאים רבים; והיו העין לפלא. וישויהו רבים בעין הנפלא הזה, ולא ידעו פשר הדבר: איה וכל עין לישאת על ענקיו חיים ימות יחד?

ואולם לו היה לעין פה ולשון, פי אז ספר לכל את המבואים הרבים, אשר הוא מרגיש. פי רוח האלהים, אשר שבן בקרב הנביא להוכיח את בני האדם, יצק בו ברפות וקללות גם יחד ואינו יכול להוציאן, בלתי אם על ידי פרי חיים ופרי מות; ואולם רב יותר מאשר הוציא בפריו, הכיל העין בקרבו פנימיה, עד אשר החלה קלפתו להבקע.

אף העצים אלמים הם; וגם אם תניף עליהם ברזל, לא יגיעו ולא יזועו מפחד; ואם גם תשלח קרדם בבטנם, לא יאנקו; ואם דעו לכם, כי קשה מאד הדומיה לעצים האמללים, ומאשר הוא האדם, שהוא יכול להאנח ולהקל מעט את צערו.

הצפרים הטובות אף הנה מבינות את דומיה העצים, והנה השתתפו בצערו של העין האמלל; ובבקר-בבקר צפו ותעמדתה על גג בית העני הרוצח, ותקללה את שם האכזר, ותעריבנה שם הזכרה לנישמת הנביא.

ובת המלך קמה בבקר יום המשיה עשר בישוב, ותרם והנה היתה נהפכה בלה אדמה כדם, ותתחלחל מאד, ותקם ותפתח את דלת הדרה, ותשלח את היתנה מאתה; כי ידעה בת המלך, כי לא תעוף היתנה, בלתי אם אל הנביא; והיתה לו לאות, כי מבקשת היא אותו שיבא אל ביתה.

והיתנה עפה ותתחבר ליתר הצפרים, אשר ספרו לה את דבר הרצח, ותעמד עמן יחד על גג הערבי לקלל את שמו ולזעק עליו המם.

והיו קראות בת המלך, כי לא יבכה היתנה אליה, וגם הנביא לא בא — ותקם ותצא אל הרחוב, ותלך ותעבר על בית הערבי, ותרם את יתנה עומדת על הגג בין לבת צפרים גדולה, והנה מעוררות זעקת שבר ויללה. אז הבינה, כי יד הערבי בדבר, ותצו לאסרו בזיקים, ולשימו בבית האסורים.

והערבי הודה על פישעו, גם הראה את המקום, אשר קבר שם את הנביא. אז פרתו את העין, ונעשו ממנו תליה ויתלו עליה את הרצח.

ואת עצמות הנביא לקחו ונקברו אותן בקבוצת ישראל, ואולם בת המלך מאנה להתנחם ותתאבל עליו כל ימיו. ותשא אלמנה, ולא היתה לאיש כל ימי חייה. —

הנערים הקרישו רגעי מספר, וחשבו מחשבות על אדות הספור, אשר שמעו. עד היה להם, שהמעשיה נזמרה בל-בן מהר: שהערבי לא נענש בענש יותר גדול מתליה; ושהנביא לא שב אחר פן לתהיה, כי אז הלא יכלה המעשיה להמשך יותר ויותר. אף ביותר היה צר להם, על בת המלך אשר נשארה אלמנה, והיתה — בלה אדמה.

כלם נאנחו יחד, ואחרי בן התנחמו, ויחני עיניהם בענין השלישי, לספר להם את ספורו.

מעולמי, מבטן הרצני? עפר נתת לי, אבל ישמש ושמים, ישמי שלי וישמי שלי — היכן? הם?

והציין היה באמת, עצב, ואילו נתן לו פה ולשון, היה צועק ואומר: קני ישמי וישרים תן ליו קני ישמיך הם עקומים, קרירים, מזופים, הם סרים הנה כמתנבבים, נבאים בהחבא!

והצמר הנער הטוב בצרתו של הציין האמלל, ניצר לו עד להתחלות: פעמים רבות אמר לשבו את הציין ולהציל את הנטע האמלל מצער עולמי, אף לבבו לא נתנדו לעשות את הקבר הזה. "אחבה, אחבה" — נחם את נפשו — הן רואה אני, שלא קמל עודו אם לא קמל עד עתה — עוד חיה וחייה!

יומים עברו וירחים חלפו, הציין לא נדל בחם האביב, ולא קמל מקר החרף, על עמרו נעמד, בין פה הניעי ימי הנבה, שלמה הזקן שב מבית התפלה וסדר את גרו על החלון, שעמד שם הציין, הוא ברך את שלש ברכותיו, והעלה את גר המכבי הראשון, והי באשר העלה הנר את שלחבתו — ונחם לציין; וירא הנער, לשמחת לבבו, כי הציין פלו הפך ירק, וכמדרמה, שהוא צומח ועולה.

בלילה השני נבה מעט יותר, בלילה השלישי נדמה כמו זקף קומתו; בלילה הרביעי התפתחו שני עלים רבים, יפים, עליונים ודבוקים יחד; בלילה החמישי התפרד התאומים ופנה מקום ליוני-עלים חדש; בלילה השישי נראה פד זק; בלילה השביעי הוסיף על נבדו, ובליל השמיני נראה לעיניו תמונת עין קטן, ישר, השיש לעלות השמימה.

הרבה הצמער הנער, על שלא קבעו המכבים יותר מיחזות ימי הנבה; אף התנחם בתקנה לימי הנבה של הושבה הנאה, ראה הנער, כי לא ישמש ולא מים יחיו את הצמח הזה; אור נרות הנבה דרוש לו — ויהפכה.

שימואל המלמד הפסיק את ספורו וקחה מעניו רסיסים לחים ועגלים, בעין דמעות:

— זהו מעשן מקשרתי, — באר הרבי לתלמידיו סבת הרסיסים: העשן, העשן, — היא מכלה את עיני!

— סופו של הצמח, — הוסיף הרבי — אינו ידע, יש בו הרבה נסחאות: אבל הכל אומרים, שהצמח הוא נמצא גם היום בארץ בית מבתי ישראל. הוא עובר בירושלם מדור לדור, והולך וגדל מהנבה לחנכה, עתיד עין זה לישאת פרות, אז לא יספיק לו עוד העציין.

— ומה יעשה בו אז? — ישאלו התלמידים פה אחד. — אז? מה לעשות? נסע לארץ ישראל, ונטעהו אצל

התמר ה"קן" שלו!

הנערים נאנחו מלב ענן, והיו שמחים כאלו אבל איש-איש מהם קב הריבין בחלקו:

י הוֹדָה יִשְׁמַח בָּרַג.

(¹) איה.

— הבה אקח מעט מעפר ארץ-ישראל, אשר בתרמילו של אבי, ואשימו בעציין⁽¹⁾, ואצפן שם את הרצני. מעפר אחר לא יצמחו עצי ארץ ישראל, אבל נראה מה יצא מן החרצן, פשיהיה סמון בעפרו-שלו!

ידוע ידע הנער, כי אף אם יעלה צמח מן החרצן, לא יזכה לאכל מפריו, כי מי ידע כמה שנים תעברנה, עד שיתן פרות. אבל לא הפרות היו דרושים לו: פרות יכול הוא לקנות בחנות. הפין היה נקמה לראות מהרצנו עין, ישיהיה נבדו של זה, שהיו מביאים ממנו בפרים.

ובאשר זמם פן עשה: הלך ומצא עציין אשר ישמה בו אחותו פרחים מזופים.

— מה זה פרחים מזופים? ישאל נער אחר.

— מזופים הם אלה, שאינם צומחים ממקורם, והם מעשי ידי אדם: לוקחים חוטי ברזל, ורוקמים עליהם חוטי צמר ומשי צבועים בצבע הפרחים, אבל לצבע הפרחים האמתים לא הניעה מפני שאין בהם חיים. אלו הם מזופים.

והעקר הנער את הפרחים המזופים, וישפך את העפר מתוף העציין, וישם בו את עפר הקדש ואת החרצן, ויחפה מים ליום לראות ציין עולה מהרצנו. אבל הציין אינו עולה.

— ולא חשף הנער כל עמל מנפשו: העמידו נגד השמש, הרטיבו פעמים ביום — לישוא! עפר הקדש עוצר את פחו בקרבו על אדמת נפר.

בין פה עברו ימים רבים, ויום "המשה עשר בשבט" הניע: הנער היה חולה ביום ההוא, ולא הלך החרדה, וישב בביתו על יד עצינו לאכל את פרותיו.

והיה אחרי גמרו לאכל את פרותיו, ויברך אחריהם, ברכה אחרונה, ובאשר סום "על הארץ ועל פרי הארץ" — הביט על עצינו בהסח הדעת⁽²⁾, וירא והנה ציין ירוק מציין ועולה.

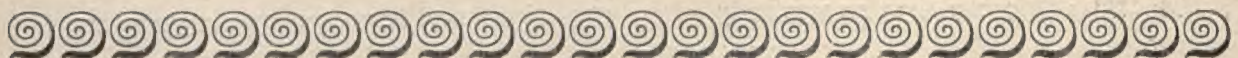
לשמחתו לא היה נבול. היום ההוא היה אצלו באמת יום חג, חג גדול ונפלא! לא כנערים אחרים, השמחים בו בפרות שהם אוכלים עכשיו⁽³⁾; ולא כגדולים, שהיום הזה חג זקרון הוא להם לימים עברו, עת כל פרות ארץ ישראל היו ישרו — שמחת הנער אביגדור היתה שמחת העתידו התבונה, בני? הוא קמה, שלעתיד יגדל העין יותר ויותר, ואחרי שנים רבות — מי ידע? אולי ימן פרות, — פודאי ימן פרות.

אף שמחתו, עברה מהר, כי אחרי עבד ורחי מספר, ראה שהציין הרך עומד בקטנו, וכמו הוא מתחיל לנבל.

קשה היה עליו להביט על הציין האמלל: דומה היה שהצמח הרך עצב, וכאלו אומר: למה זה הרצנתי ותוציאני

(¹) כלי ששמים בו עפר ונוטעים בו פרחים הצומחים בקצות.

(²) כלי כונה לדבר. (³) עתה.

הסנן והקצת (פליקן) — (ע"י שפכט).

משלי לפונמיין.

משל שלשה עשר.

מ

השועל והחסידה.

(בי קמץן מר שועל במעונו).
ולפניו ולפני האורחת
אך הניש מעט מרק בצלחת.
חסידה אז רעבה
ומרק מהאחבה !

מר שועל עשה לו סעודה.
בי הומין אל נהו אורחת קבוצה.
הלא היא חסידה הודרה ;
ואולם הבקה לכבודה
לא היתה מלאה דשן ננחת.

הן אינם מקפידים
בקטנות כמו אלה.
וכעת הצהרונים
נשא חיש הרגלים
עד מעון חסידה
הודיה.
והוא בא ויברכה ויחלל טוב מעמה.
בי ראה מאכלים שם פמה וכמה.
מעדנים פלאיפלא :
בשר נא ומבשל גם צלי.

אך לשוא התעפקה בכדי חרטומה
על שולי הצלחת שמוחה.
בי מפל עמלה לא נשאה מאומה ;
מר שועל אך ישב במנוחה
נילקק נילקק בלשונו
עד בלתי השאיר לה אף מפה.
ותשמר חסידה הדבר בלבה.
ולמחר קראה לו לארחת הצהרונים.
"בכל חפץ לפי" -- לה ענה מר שועל בחבה --
"בין אחים וידידים

ותוצא ותאכל מעדניה;
 מר שועל אך יושב — ומביט הוא אליה,
 ונפשו דריקה ענומה.
 כי צר פי הבקבוק מהכיל את אפו
 ומבוא בו כפו.
 בה ישב והביט והרים עד בוש
 ונכיב בטן, אבל וחפוי ראש
 נדסה חיש אל נו
 ואזניו לו כרוחות וסרום ונקבו.

ש. ל. נרדון.

צלי צפרדע וצלי האפרח;
 וירח וישבר מריחם הניחות;
 והוא רעב אז רעב עד לחלי.
 (ווי מחלה נושנה.
 שדבקה בשועל זה ימים על שנה.)
 והנה כבר ערוך השלחן במעדנים
 וכרותים לנתחים הם קטנים
 ושוטים בבקבוקים עמקים
 בעלי צנארים מאד צרים וארבים.
 חסידה שם שלחה סרטומה

תאטר מריונטי בארץ סין.

על הבמה שמי בבות — מתנועעות, הנקראות מריונמות, על שם ממציאן האיטלקי מריוני, נלחמות
 אשה ברעותה. סיני אחד מחלל בחליל, ומסביב קהל הרואים.

הנערה הנבורה.

מאת

פרננדו די אמיצים.

(סוף).

ופרינה התעטפה באדרתה. לקחה את הפנס בידה ותצא מהר החוצה.

בעבר חמשה רגעים שבה הביתה והיא נרעשה מאד.

— הנה הנשר נהרס! — קראה בבחלה ותמהר ותדלק נר בפנס שבה בחוץ ותקח את החצוצרה מעל הקור.

— אהה! אל אלהים גדולים! מה לעשות עתה? — קראה האם בתרדה. — הן רבבת מהירה היא זו; היא ממחרת לרוץ בברק.

— הנה הבינתי לי את הפנס האדם.

— איש לא יראהו כלל שלג וכשר קנה.

— אתקע בחצוצרה!

— בליל הרום לא ישמע קולו בתי; בתובלי לתקע בקול גדול? אהה! אסון נורא קרנו!

— יי יסיר לי כח ואמץ ואני אתקע בקול גדול עד אשר ישמעו. הנה אמי חמדתי האובל לעשות אחרת?

והנערה מהרה לצאת מן הבית ותמהר לקראת הרבבת.

היום הקרה נשבה בפניה בחמה ענה ותכס את עיניה בפתותי שלג רבות; ופרינה אמצה את שארית כחה ותדע הלאה הלאה לקראת הרבבת. אך שאלה אחת לא נתנה לה מנוח: השאלה אם יראה מנהל הרבבת את האות המכשור רעה? הועמד על המצפה בליל שלג וסופה בונה? הנה היא שומעת מרחוק קול שריקת תקפור ולבה דופק בקרבה ברכ בתי. כל דמה קפא בעורקיה לזכר הרעיון הנורא כי כל הרבבת הארבה הזאת עם כל נוסעיה הרבים יכולים לרדת מהר תיזם שאולה. הנה הרבבת

— טוב הדבר — אמר המפקח — אנכי אשתדל לשובתכן בכל אשר אוכל; אך מספקני מאד אם תוכלנה לעשות את עבודתכן זאת בלי עזרת גבר. על כן אינני מקטיחכן דבר אל גבון.

מאז חיתה האלמנה בפחד ובדאגה. ותחרד יום יום פן יבאו פתאם ויגרשוה ממעונה בשלי ואז תצטרך לחזר על פתחי גדיבים לבקש פת לחם. ופרינה הפליאה לעשות בימים האלה; היא הספיקה לבוא אל בית הספר בשעות שבין רבבת לרבבת, ובזמן הראוי עמדה תבן על משמרתה ותשיג על המסלה בחריצות רבה.

נהיה היום באחד מימי נבמבר האחרונים, ורוח סערה התחוללה בחוץ. בפקר ירד שלג רב וסופה גדולה סערה בעו, ולעת ערב נברה הסערה עוד יותר ותשרק ותילל בנערים אשר מסביב.

ונקלו הקטן הלה או ממלה אנושה, ואמו ישבה על יד משתו ותשמר עליו בדאגה יתרה.

ופרינה אשר עמדה לפני רגע על משמרתה ישבה על משתה לנים ותחכה לקראת הרבבת, העובדת בחצות הלילה.

פתאם נשמע קול שאון נורא, עד אשר דערו כל קירות הבית, באלי געה הארץ תחתיה.

— מה זאת?! — קראה פרינה — אלכה נא ואראה מה שם גהיתה.

— הלא זה מעט עברתי על המסלה! אנה תלכי בליל אפל וכשר קנה? יראה אני פן יקרה אסון בדרך.

— הנה אמי! הלא עוד מעט ועברה הרבבת, ועלי לשים עין על המסלה. ואת אל תיראי. אמי ואל תדאגי לי — הן הסבנתי לנה.

עיני עליו ויהייתי לך לאם ואף תהי לי לבת. תגי נא אותה על ידי. — הוסיפה הנביאה האנגלית בפנותה אל אמה. — אך פרינה נפלה על צווארי אמה ותקרא בקול — לא נברתי את אמי המוכה לא אעזב לנצח אז קרא אחד הנוסעים:

— טוב נעשה אם נאסף סכום בסף בעד הנשים העניות האלה על כל הסיים והחסד שעשו עמנו. — ובברכו הוציא מכיסו שטר בן מאה לירה. גם יתר הנאספים עשו כמעשהו ויתנו איש איש כפי נדבת לבו.

— אין לנו הסף בכספכם. — אמרה פרינה. — עומדות אנחנו פה על משמרתנו ואך את חובתנו מלאנו. אך אם יש את נפשכם לגמל אתנו חסד, זה חסדכם אשר תעשו עמנו: אמרי נא למפקח על המסלה כי ממלאות אנחנו את חובתנו באמונה ובקשו ממנו לבל יגרשנו מזה.

— טוב הדבר, אנכי אשתדל בדבר הזה. — אמר אחד הנוסעים הלבוש בגדי פקיד צבא. — ובטוח אני כי עמלי לא יהיה לשוא. אולם את הסף קחנה לבן; בכסף הזה תבנו לבן בית, אם ימאן המפקח להשאיר אתכן על משמרתכן במקום מספן בזה, וגם לבן משרה במקום אחר, מקום ששם תמל לבן השמירה וההשגחה.

בעת ההיא קרבה עולה רתומה לסוסים לתעביר את הנוסעים אל עבר העמק השני.

כל הנוסעים קרבו אל פרינה לבדך אותה בקרבת הפרידה; רבים נשקו אותה ויתנו לה תשורות ומתנות לזכרון.

— מה מאשרת אנכי! — אמרה פרינה אל אמה. — עתה לא יגרשנו עוד מביתנו. האף אין זאת, אמי המדתי? — יהי שם יי מברך! — אמרה האם. — הלא בתי חמדת נפשי!

ותחבק האם את פרינה ותלחצנה אל לבה בחזקה וסבך.

— ירעתי, אמי, ירעתי, כי רבה אהבתך אלי, ואך צחוק עשתה לי הנביאה האנגלית, באמרה אלי כי אעבדך ואלך אחריה.

הודות למקרה הזה נתנו לפרינה ולאמה לעמוד על משמרתן ולחיות בני שלום ומנוחה בביתם הקטן, אשר על יד מסלת הברזל.

תרגום ישראלי ש.פ.

נראה לעינים; פרינה מניעה בפנסה בנואשת תזקעת בקל כחה בחציצה. — אך לשוא: הרפכת ממחרת לרוץ אחריה. פרינה מרימה קול גדול, אך יליל הרום ושואן אופני המרכבות המשתקשקות חרשו את קולה; והרפכת הולכת הלך וקרוב, הלך וקרוב.

אז תשבח פרינה את הכל. היא מתנפלת בקול צעקה נוראה על המסלה רק בפשע בינה ובין הקשר. אל אנה מגיע רק קול המלה גדולה, ובעוד רגע נדמה הכל עיניה נסגרות. — היא מתעלפת...

אמה הרימה אותה מעל הארץ. היא רצה אחריה נפעמת ונרעשת עד מאד, וגם ראתה אותה בהתנפלה על פסי הברזל לא רחוק מן הקשר ותמהר אליה ותפל עליה גם היא.

— הוצאת מדעתך, נערה? הלא רק בנם נצלת ממנו? — ובדברה הורידה האם המאשרת המעות שמחה ותחבק את פרינה ותלחצנה אל לבה.

באשר פקחה פרינה את עיניה ותרא את הרפכת עומדת ומדע, כי נצלו הנוסעים ממנו — נתבך, ותשחק גם יחד.

בין כך קפצו האקטורים¹ מן המרכבות; נוסעים רבים יצאו לראות ולדעת את אשר קרה, ומה היא הדחיפה החזקה אשר נרחפו פתאם המרכבות לאחור.

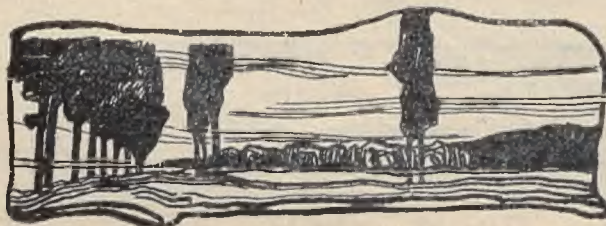
פתאם ננלה לגוד עיני פנס אדם וצל שחור. — באר להם מנהל המכונה. — אך ברב עמל הצלחתי לעצור את הקשר, בן עוד מעט ואבדנו כלנו, לולא הנערה הנפלאה הזאת, אשר שמה את נפשה בכפה למען הציל אותנו ממנו.

נוסעים אחדים קרבו אל מקום ההרס, ומה מאד נבהלו לראות את התהום הנורא הפעור להגליהם, ויספו כל הנוסעים את הנערה הנפלאה החבוקה בורעות אמה ובוכה מרב שמחה.

— הלא רק בפשע הזה בינך ובין המות, בתי! — קראה האם. — הלא מה הויתי עושה בלעדיך, נערה נבערה? ובין הנוסעים הרבים היתה נברת אחת מארץ אנגליה נתגש אל פרינה ותאמר:

— קומי ולכי עמדי, נערה נחמדה; לי הזן ועשר רב ולא אמצע ממך את כל אשר תאנה נפשך. אנכי אשים

¹ אקטור — שאפסנער, Кондуктор

חרשות.

וממשאלו, ובחורי עמי רצים לפניו וקוראים: הנה הנה המצא האים! הכו גדל לחרב נאותו ולפני להקת הבחורים עפות דיות ואחריהם ארבעה אנשים נושאים חצוצרת בסף ארבה חמש אמות, חצוצרה קדמונית, שבה תקעו אבותיו הגבורים אנשי השם אשר מעולם; המהרדשה הקראולי ברכבו הרחום לפרדים ערניים בצוארוני יתלומים; האיקואן הברודי במרפכה של שן הנשואה בידי עשרים נשים, העדויות כלן באבני שהם ועבדים רוכבים אחריו על עירים בני אתונות.

ואחרי המושלים האלה יתנהלו הסננים והפרהמים, המונים המונים, שרי מלוכה, אדירי עם, רוכבי שנהבים (פילים) וסוסים ופרדים, אין לתאר את כל הפאר וההדר העו והעשר של התהלכה הנפלאה הזאת, ובקרב ההמון הרב והעצום הנה הולכות מקהלות מנננים בכל כלי שיר שונים ומשנים ומסביב ישמעו קולות אדירים, קולות תנועה גדולה עד אשר תבקע הארץ לקולם, ותתהלכה עוברת ועוברת בלי קץ, בלי סוף, וברמות גדולות כראם אשר בספודי האנדה, ובני אדם מסבלים אבני יקר והון וסגולות משלשת אלפי שנה.

וכל הבכירה הזאת עם שלמות היקר ודגלי התפארת המתנופפים ברוח מעל לכל המחזה הנפלא הזה, כל אלה הולכים וקרבנים עד לפני אפריון ארגמן אל כסא, אשר משני צלעותיו אריות חצובים בזהב טהור ועליו יושב איש — הוא הלקד קוריון, משנה למלך בהרו.

על דבר הרעש — לפי החשבון האחרון עולה מספר הנפשות אשר אבדו ברעש באנדישן וסביבותיה לארבעת אלפים נתיש מאות. מספר הבנינים הנחרסים שלשים אלף, במחוז מרגולן אבדו מאתיים וחמשים נפש ונחרסו שלשת אלפים בנינים. הפצועים הרבים נמצאים באהלים ובששה מקומות מספיקים סמי מרפא ומיונות לנצרכים להם. רבים מן הרוסים עזבו את העיר ומעטים מהם יושבים במרפבות מסלת הברזל, אשר נתגלה להם למעונות, האדמה אינה רועדת עוד, אך קול רעמים לא-תוקים עולה עוד לפעמים מבטן האדמה.

חג הכתר בדלהי. — ארץ הרו הגדולה שוכת לממשלת בריטניה (אנגליה) הגדולה, וכל מושלי הרו הרבים סרים למשמעת מלך אנגליה עתה, אדוארד השביעי, ולממלא מקומו העומד בראש ממשלת הרו ונקרא בשם 'משנה למלך', הוא הלקד קיריון, והנה בימים האחרונים חגנו בעיר דלהי העתיקה, העיר הקדושה להמונולים (שבט בהרו המזרחית) הקדמונים את ה'הדרבר', הוא חגיגת הכתר של מלך אנגליה וקסר הרו כרב פאר וידר, אשר לא נראה עוד בכל העמים והארצות. בעמק הרוך המשתרע מחוץ לחומות העיר הקדומה הזאת נטו מאת אלף אהלים בעד שלש מאות אלף איש, אשר באו מכל קצוי הרו למראשי השלג של הררי ההימלאים (שורת ההרים היותר גבהים על פני כל כדור ארצנו והם בין הרו וטבט) עד הבקעות הגדולות מרשף השמש של קומרוין (קצה הנבול הדרומי של הרו), מקום שם לא יצמח אפילו צמח-המרקר ושלוש מאות נפש אדם אלה מקל הצבעים ומכל הנועים, מקל הדתות ומכל הלשונות נקבצו יחד לשמע בהקרא המלך אדוארד השביעי בשם קסר הרו.

ביום השביעי לחדש טבת בבקר, בשלח השמש את קרניה הראשונות על אהלי הבר הלבנים, נע ממקומו כל ההמון הגדול והעצום הזה לעבר בתהלוכה ארבה לאין קץ בתבנית ארחה נפלאה בשלל צבעיה ובכל קסם תפארתה, מחנה אשר לא נראה עוד בימינו. בעמק הנה נראו שש מאות ושלשים מלכי הרו, או כאשר קוראים להם 'מהרדשים', שמספר כל נתיניהם (עבדיהם) יחד עולה לשלוש מאות מליון נפש אדם, שם הופיע ביום אחד כרק כל תפארת ארצות הקדם, שם נראו מושלי האיקואנים, המיסורים, ההירברדים במנבעותיהם הגבהות ובאזורי הנהב אשר בכתניהם ולפניהם רצים אנשי מלחמה ערומים, רצים ומנופפים את חרביותיהם העקמות, שם נראה המהרדשה האלורי במרכבתו, מרכבת הכסף, המפארת בפתוחים וצעצועים ויתומה לארבעה פילים, שמושבותיהם חבלי זהב עם טבעות שן; המהרדשה הפטיאלי יושב על מרדכי ארגמן ונוהג בקרון של זהב ובצלעותיו משבצות כל מיני אבני חן ופיהירות כפרקים; המהרדשה הקונשורי חגור חרבו על ירכו, כובע מלחמה בראשו ותמיש בנשק גבורים וגורדי גבורי מימינו

הוצאת "תושיה"

אגרון לבני הנעורים

מכתבים למופת לילדים ולילדות, לנערים ולנערות, עם מלון המבאר עברית והמרגם רוסית ואשכנזית (באותיות עבריות) את כל המלים והמבטאים החמורים

מאת י. ה. מביוב.

האגרון הזה מכונן לכל צרכי בני הנעורים שלנו רוב המכתבים נועדו לקטנים והם מנקדים נקוד שלם, וכשליש של המכתבים ערוכים לפי רוחם ולפי בינתם של נערים ונערות מבני י"ג שנה ומעלה, והם מנקדים רק במקומות החמורים. הלשון והסגנון צחים וקלים וטבעיים, מענינים ומלכדים.

מחירו 50 קאפ, מכ' 60 ק, בכד 65 ק, מכ' הדר 75 ק, פארטא 10 ק.

Издательство "Тушия", Варшава.
Verlag "TUSCHIJAH", Warschau.

הוצאת "תושיה"

תמונות וציורים

(א) אגרות גלויות עבריות (פאסט-אנויכטסקארטען) עם ציורים, ביבליים הסתוריים, מחוי בני ישראל בכות, מפוסים עבריים ממפלגות שונות ומארצות שונות ותמונות אנשי השם, מעשי ידי טובי הציירים.

מצאה עד עתה הסריה הראשונה, המכילה לין אגרות מצוירות (א) שטל: דבורה; (ב) ברוקלים: רות; (ג) ה. ורנא: יהודית והולופרנס; (ד) ש. לנדל: יהודית; (ד) ע. בנדמן: על נהרות בבל; (ה) א. מ. ליליען: כח ויפי; שיר השירים; שמשון הגבור: (ו) ל. אורי: נחמי ישראל; הגעגועים לארץ אבות; (ז) יא-יב: מ. מליב: שילק ויסכה; יהודים מתפללים; יג-יד: י. קויפמן: סוד; המסחר; האב מורה את בנו פרק בהכמת החשבון; טו: י. יורעלס: בן העם העתיק; טז: ק. צבי: השפקן; יז: ה. לפינסקי: הרובל; יח: ג. ויכל: עלמה עכירה; יט-כ: י. פרטליס: עכריה מטנגר; עכריה מטיטואן; כא: א. נוסבי: היהודי הגנאי; כב: א. מרקוביץ: המלמד; כג: בירא: לפני הכתל המערבי; כד: ש. הירשנברג; שיבה; כה: מרגקסקי: חתונה יהודית; כו: סטריובסקי: תשליך; כז: ברוך שפינוח; כח: בנימין דיוורעלי (לורד ביקונספילד); כט: ה. גראמץ וי. מ. יאסני; לו: יוסף יורעלס; לא: לסר אורי; לב: יהודים מהרי קוקו; לג: יהודי תימני; לה: יהודים מארץ תימן; לו: יהודי תימני; לו: עלם עברי מבוכארא.

מחיר כל אגרת 5 ק' בלי משלוח. הקונה כל הסריה בפעם אחת ישיגה חפשי מפאר, המשלוח לאגרת אחת או לארבע: 2 קאפ.

Издательство "Тушия", Варшава.
Verlag "Tuschijah", Warschau

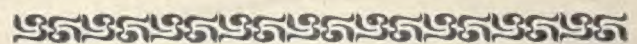
בע"פ: נובולפיץ 7, מעון 9.

הוצאת "תושיה" נוספת הקניין ושנויים רבים, ולמען תגיענה חבורות בית הספר לחומר המבוקר רב השוה לכל משה, הוולד — ובחור עותק רק 7 קאפ, לכל חבורה, בעד החפשי חבורה ביד 5 קאפ. למוסד ליתור ולבית הספר תורה תנועה. הארדוסה: *Книгоиздательство "Тушия", Варшава.* *Verlag "Tuschijah", Warschau.* *בווילן: "Tuschijah", Warschau.*

יריעות שונות.

בם החיים של השכלול. — עיני השכלול (שנעקע-*Умилка*) נמצאות בקצה צמחי הראש, שקוראים להם בטעות קרנים, כי באמת אינם קרנים כלל, אם יכרתו את הקרנים האלה יהיה השכלול עור, אצל לא יותר משנים שלשה שבועות: בעבר העת הזאת צומחות לו קרנים ובראשן נראות שנית ענולי העינים. וכח חייו נפלא עוד יותר, כי עשו נסיון ומעשרה שכלולים ששמו בארץ לנסיון חיו ששה גם אחרי שברחו את ראשם, ואחרי בן צמחו לרם שנית ראשים חדשים ועליהם קרנים, ועינים בראשן, אך קטנות מאלה שהיו להם בראשונה.

רעבתנות הנחש. — בידוע ישנם נחשים הכולעים את טרפם שלמים כמו שהם, מפני שאינם יכולים ללעס בשניהם את מאכלם. הנחש מרטיב אך את טרפו בריר שבפיו, ואחר בן הוא מתחיל לבלע אותו מעט מעט, ועל פי רב הוא מתחיל מן הראש; ויש אשר יכלע הנחש טרף שהוא פעמים אחדות עבה ממנו. תיר צרפתי אחד מספר, כי בהיותו על האי נה (אי בוס הרו) פיש פעם אחת בדרכו נחש גדול ממשפחת "פואה" וכטו: היתה נפוחה מאד. הנחש שכב בלי נוע על מקומו ואך את ראשו וזנבו היגע מעט. בלי עמל רב דרנו אותו ובקיבתו מצאו — חורירי צעיר, והוא עודנו שלם.

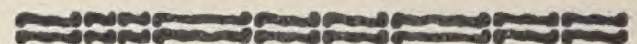

המול: הוצאת "תושיה" בורשה.

העורכים: א. ל. בן-אביגדור ושל. ל. גררון.

כתבת העולם הקטן:

КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО "ТУШИЯ", ВАРШАВА.
Verlag "TUSCHIJAH", Warschau.

שיין פיין שרייבען!

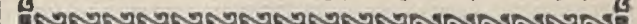
קאן זיך יעדער גרינג אויסלערנען פון די נייע יודישע אונד רוסטישע קאליגראפישע מעטאדעס פון דעם בערימטען קאליגראף שחור.

יעדעס קינד וועלכעס האט נאך ניכט גילערנט שרייבען וועט פון דיווע מעטאדעס אויסלערנען זיך פאלקאם פיין שרייבען מיט וויער א פייער האנדשריפט, יעדער וואס האט א שלעכטע האנדשריפט קאן דורך דער מעטאדע אין א קורצע צייט א שיינע האנדשריפט באקומען. אויף יעדער העפט געפינט זיך א בילד פון די גרעסטע יודישע שרייבער.

די יודישע מעטאדע ענטהאלט 6 העפטען, די רוסטישע 5 העפטען; פרייו פיר יעדעס העפט 10 קאפ' מיט פארטא, צו זאמען אלע 11 העפטען נור 1 רויב.

א פרעמיע! די וואס קויפען די יודישע אונד רוסטישע מעטאדעס פיר 1 רויב גיט זיך צו אלס פרעמיע אין מעה-נישע הענטעל אונד אין קאליגראפישע פערער אמוזאנס! כוכהענדלער און פאפירגעשעפטען אויך לעהרער וואס קויפען ניכט ווייניגער וויא 100 העפטען באקומען ראכאט. 15 (1-3) יעקב הכהן גינבורג.

Книгопродавец Я. М. Гинцбург, Бобрыйск (Минск, губ.)

תרס"ג לשנת הארבעים ושלש 1903

המליץ לצאת לאור

זקן העתונים העברים וראשון לכל תנועה מועילה בישראל, מכתב עתי לכל דבר הנוגע ליהודים בפרט ולעניני מדינה, ספרות ומדע בכלל.

יוצא בפטרבורג מדי יום ביומו.

על ידי ל. רבינוביץ (איש יהודי)

מחיר המליץ עם הסופותיו:

ברוסיא: לשנה 10 ר', לחצי שנה 5 ר', לרבע 2.50 ר', לחדש 85 קאפ.

בשאר ארצות: לקבלו שלש פעמים בשבוע ב' עלים: לשנה 12 ר', לחצי שנה 6 ר', לרבע 3 ר', לחדש 1 ר'.

חותמי המליץ יקבלו בשנת 1903

ספר המתאימות הגדול

(קניקירנציא עברית וארמית שלמה וערוכה בכל, הוצאת המליץ) במחיר מצער מאד.

מחיר כל חלק מספר המתאימות הגדול הזה לחותמי המליץ הוא רק 22 קאפ, עם המשלוח 30 קאפ.

כתבת המליץ:

Редакция газ. „Гамелицъ“ С.-Петербургъ,
Торговая 17.

Rédaction du „Hamélic“ St.-Petersbourg,
rue Torgova 17.

בית מסחר הספרים של

מנשה קדישזאהן ושותפיו

נעתק מרחוב נאלעווקי נוי 39 לרחוב גענשא נוי 14.

בבית המסחר הזה נמצא למכירה לכד תוצאתיו והם: חומש עברי-טייך מי עם ל"ו פירושים על נייר פשוט, ועל נייר רענאל, חק לישראל לה"ק על נייר פשוט ורענאל, חק לישראל ע"ש על נייר פשוט ועל נייר רענאל, חומש כ"ז פירושים, וש"ס ירושלמי על נייר פשוט ורענאל. גם כל מיני ספרים מכל הדפוסים הן ספרי דפוס וילנא, ווארשא, לובלין ופיעטריקוב והן ספרי חו"ל. ממלא רצון הקינה עצה"י.

(3-5)

אדרעס:

M. Кадиссонъ и Ко. Варшава, Гусья 14.

פערלא: פאלקסבילדונג.

„יודישע פאלקסצייטונג“

(די איינציגע יודישע וואכענבלאט)

1903 אויף דעם נייעם יאהר 1903

פון ניי יאהר ווערען אונזערע בלעטער „פאלקסצייטונג“ און „פרייען-וועלט“ פערצינגט אין איין גרויס וואכענבלאט. פון ניי יאהר ווערט די „פאלקסצייטונג“ איבערגעמאכט אין איין אנדער פארמאט, אז די צייטונג זאל יעדער קענען בינדען. פון ניי יאהר ווערט די צייטונג ביליגער, אנשטאט 5 רובל, וועט זי קאסטען נאר 4 רובל א יאהר.

אויף דעם נייעם יאהר געפינט זיך אין דעם פארטפאל פון אונזערע רעדאקציע פיעל ארטיקלען פאר אלע אבטהיילונגען פון אונזער שטענדיגע מיטארבייטער: י. דינעוואהן; ד"ר ח. ד. הורוויץ; ד"ר מ. ליאקומאוויטש; מ. ספעקטאר; ד. פינסקי און שלום עליכם.

כיו יעצט האבען זיך אין אונזערע צייטונגען געדרוקט ארטיקלען פון: אמת; ש. אש; ד"ר מ. י. בערדישעווסקי; ד. א. ברוידעס; ש. בערמאן; ש. בעלענקי; מ. בארענשטיין; י. דינעוואהן; ד"ר ח. ד. הורוויץ; ד"ר מ. הינרעס; י. ווארשטמאן; י. וויינבערג; ש. זאקס; נ. טשערניאק; יכנה"ז; יוסף יפה; ד"ר י. ליאקומאוויטש; ליפמאן לעווין; י. ליעבערמאן; ד"ר י. מלבים; ד. נאמבערג; מ. ספעקטאר; עזריאל; ד. פרישמאן; ד. פינסקי; מ. פריד; מ. קאפלאן; פ. קאנטראוויטש; א. ריווען; י. שאף; י. שאר; י. שטיינבערג; שלום עליכם און נאך אנדערע. — פרויען מיטארבייטערען אין „יודישע פרייענוועלט“: פנינה; שרה צוקערמאן; גיטעל ציפין-לעווין; אלישבע ראבינאוויטש; פועה ראקאווסקי און נאך אנדערע.

אויף דעם נייעם יאהר גיט די „פאלקסצייטונג“ איהרע יעהר-ליכע אבאנענטען א פרעמיע

אלע ווערן פון שלום עריכם

4 בענדער

מיט דער ביאגראפיע און בילד פון דעם מחבר

פאר 1 רובל מיט פארמא.

די אלע ווערן פון שלום עליכם זענען איבערגעקוקט און אויסגעבעסעט פון מחבר און דרוקען זיך מיט נייע שריפט מיט נקודות און אויף גוט פאפיער.

אבאנענטעס-פרייז:

יעהרליך 4 רובל; האלב-יעהרליך 2 רובל; פיערטע-יעהרליך 1 רובל.

די וואס שרייבען אויס מיט דער פרעמיע:

יעהרליך 5 רובל; האלב-יעהרליך 3 רובל; פיערטע-יעהרליך 1.50.

יעהרליכע אבאנענטען קענען די 5 רובל אויסצאהלען אין ראטען: ביים אויסשרייבען 2 רובל; דעם 1-טען אפריל 1 רובל; 1-טען יולי 1 רובל און דעם 1-טען אקטאבער די לעצטע ראטע 1 רובל.

אדרעסע פיר רוסלאנד:

Книгоиздат. „Трудя“, Варшава, для „Фольксбильдунг“.

מינדליך: נאוואליפסקי 7, וואהנגונג 9.

אדרעסע פיר אויסלאנד:

Administration

„Jüdische Volks-Zeitung“, Krakau, Sebastianergasse 32.

! אויספיהרליכע פראספעקטען ווערען געשיקט יעדען אומזיסט!